

Recurs educatiu
VIGILANT ELS DRETS DE L'INFANT!
Dossier pels mestres, octubre 2019

PLANTEIG DEL JOC Afegir els deures al full que es lliura als alumnes

Cinc infants, un per a cada continent surten del seu lloc d'origen i es troben per buscar junts una **ciutat** que protegeixi els Infants respectant tots els seus drets. El que no saben és que aquesta ciutat no existeix, sinó que l'hauran de construir entre tots. Al llarg del seu camí trobaran paranys, dificultats, enigmes que hauran de resoldre. Trobaran, però també, l'ajuda del **vigilant** que els protegirà i els ajudarà a avançar. Mentre construeixen la ciutat hauran de construir també 5 vigilants, un per cada continent que vetllaran perquè es respectin sempre aquests drets.

Un cop construïda la ciutat i els vigilants **TOTS** ens convertim en vigilants d'aquests Drets, des de cada racó de la nostra escola, poble, ciutat... Per acreditar-ho es lliura una xapa a cada jugador que ha finalitzat la partida amb la imatge del "Vigilant dels Drets de l'Infant". Quan s'ha acabat de construir la ciutat es lliura a tots els jugadors un full amb els Drets de l'Infant.

És un Joc cooperatiu, per tant no té un guanyador únic, TOTS guanyem si es respecten els drets de l'Infant. Entre tots construïm la ciutat i els 5 vigilants. Finalment els animem a responsabilitzar-se també a vetllar per aquests Drets.

Poden jugar 5 persones o 5 equips. Si es juga per equips es buscarà tasques per a cada jugador: un tira el dau i avança, l'altre llegeix les cartes blaves, l'altre llegeix les cartes verdes, l'altre dona, rep i col·loca les peces de la ciutat, l'altre dona, rep i col·loca les peces del vigilant,...

OBJECTIUS DEL JOC

- 1.- Aprendre què és un Dret i què és un Deure.
- 2.- Conèixer d'una forma lúdica els Drets de l'Infant.
- 3.- Conèixer els Dies Internacionals i personatges relacionats amb els Drets de l'Infant.
- 4.- Entendre que els Drets també comporten Deures.
- 5.- Aprendre a detectar situacions quotidianes on es vulneren aquests drets.
- 6.- Adonar-se que potser inconscientment ells també vulneren aquests Drets.
- 7.- Aprendre a combatre aquestes situacions d'incompliment.
- 8.- Convertir-se en defensors d'aquests Drets.

EN RESUM: **CONÈIXER, DETECTAR I ACTUAR**

PREVI AL JOC

Abans de començar el joc el mestre o la mestra explicarà:

- Les normes del joc
- El que és un dret i el que és un deure
- Quan parlem d'Infant a qui ens referim

També seleccionarà en funció de l'edat, tipologia d'alumnes, del que vol treballar en la sessió,... les cartes blaves i verdes que li semblin més convenients.

NORMES DE JOC

EL JOC CONSTA DE:

- **Un tauler** en forma de bola del món que no té final. El final és quan acaba el joc. Hi ha caselles de números, caselles de preguntes i caselles del vigilant.
- **Dos daus** (un de fusta petit i un d'espuma gros)
- **5 Fitxes amb figura humana** de diferents colors
- **Joc de cartes verdes:** resposta V o F, diferents opcions de resposta i d'opinió per a les caselles de preguntes.
- **Joc de cartes blaves:** cartes informatives sobre els Drets de l'Infant o Dies Internacionals per a les casella del vigilant.
- **Joc de 5 peces de puzzle de 5 colors diferents** per construir els cinc vigilants. Es poden combinar els colors.
- **13 Peces per construir la ciutat.** Les 5 peces de vigilant formen part de les peces del puzzle de la ciutat.
- **Dossier amb les normes del joc, objectius...** (informació pels mestres)
- **Full amb els DRETS i DEURES de L'INFANT** (per donar als jugadors/es)
- **Xapes del vigilant** (per donar als jugadors/es al final del joc).

COM JUGAR-HI

Es col·loca el Tauler, les peces de la ciutat, i les del puzle dels vigilants al mig de la taula. El grup de cartes blaves i verdes de cap per avall. Es reparteix per a cada jugador o grup de jugadors, una fitxa i una peça de vigilant del puzle del mateix color.

S'inicia el joc començant a tirar el dau el jugador més jove o bé el que li surt el número més baix. Es va avançant les caselles del tauler segons el número del dau.

CASELLES D'INTERROGANT

Quan anem a parar a una casella d'interrogant, el jugador de la nostra dreta agafarà una carta d'aquest grup i ens farà la pregunta. Si l'encertem ens donarà una peça de la ciutat que col·locarem a la taula. Així repetidament cada jugador fins tenir la ciutat completa. Si no l'encertem continua el joc.

CASELLES DE VIGILANT

Quan caiguem en aquestes caselles tot l'equip dirà "**Vigilant, vigilant protegim els Drets de l'Infant**". Podrem saltar a la següent casella de vigilant i tornar a tirar, però abans hauré de llegir una carta d'aquest bloc que ens donarà el jugador de la nostra dreta. Un cop llegida ens donarà una peça de puzle per construir el nostre vigilant, independentment del color de la peça. Quan hàgim construït el nostre vigilant, continuarem jugant per ajudar a acabar de construir la ciutat. Si obtenim una peça de vigilant la donarem a un altre jugador o equip.

FI DEL JOC

Acabarà el joc quan hàgim construït la ciutat i els 5 vigilants. Quan acabi el joc es lliurarà a tots els jugadors un full amb els Drets i Deures de l'Infant i una xapa del vigilant. En aquest moment tots i totes es convertiran en vigilants dels Drets de l'Infant i per tan hauran de vetllar per aquests drets.

DECLARACIÓ DELS DRETS DE L'INFANT

Els **drets de la infància** (o **drets del nen**) són [drets](#) que posseeixen els [nens, nenes i adolescents](#) per la simple raó de néixer. Són inalienables, irrenunciables, innats i imprescindibles per a una bona [infància](#), per tant són obligatoris. Aquests drets es troben recollits a: **La Convenció sobre els drets de l'Infant**. Aquests drets estan traduïts a tots els idiomes per tal que tothom els pugui comprendre.

Per poder disposar d'aquests drets, la gent els ha de donar i els infants, a canvi, tenen l'obligació de comportar-se d'una manera determinada: d'això se'n diu tenir [deures](#) específics com comportar-se i mantenir un respecte amb la persona que ha adoptat. Això vol dir, si volem que els drets de les persones del nostre voltant es respectin, tenim el deure de no vulnerar aquests drets i mantenir un respecte. Si volem que el lloc on vivim sigui agradable, l'hem de respectar, tant si només és nostre com si és de tots.

L'any 1959, les [Nacions Unides](#) van aprovar una **Declaració dels drets de l'infant** que incloïa 10 principis contemplats en la [Declaració Universal de Drets Humans](#), però no era suficient per a poder protegir els de la infància perquè legalment no tenia caràcter obligatori.

Però, van passar deu anys amb negociacions amb els governs de tot el món, líders religiosos, ONG i altres institucions fins que es va aconseguir aprovar el text final de la "*Convenció sobre els Drets de l'Infant*", el **20 de novembre de 1989**, el compliment del qual seria obligatori per a tots els països que la ratifiquessin. La Convenció **es va convertir en llei l'any 1990**, després de ser signada i acceptada per 20 països, entre ells Espanya.

Quan parlem d'Infant a qui ens referim?

Segons la Convenció "*s'entén per infant tot ésser humà menor de 18 anys, tret que en virtut de la llei que li sigui aplicable hagi assolit la majoria d'edat abans*"

DRETS I DEURES DE LA INFÀNCIA

Els drets comporten uns deures. Per tant tots tenim també deures que hem de complir.

Els deures dels infants exigeixen unes responsabilitats envers la convivència i envers un mateix. Tant els drets com els deures són necessaris per viure en societat i per conviure bé amb els altres. Cada dret porta aparellat uns deures i unes responsabilitats

DRETS

A expressar la teva opinió

A la protecció de la vida privada

A no ser agredits verbalment ni físicament

A l'educació

A no ser discriminat sense excepcions

A una ciutat i un entorn agradable i digne

A ser respectat tal com ets

A viure en una societat en pau

A tenir una identitat pròpia

A la protecció i promoció de la salut

DEURES

D'escoltar i respectar l'opinió dels altres

De respectar la intimitat dels altres

De no agredir els altres

D'esforçar-se per aprendre

De no discriminar els altres

De respectar l'espai públic de tots i totes

De respectar la diversitat, a tothom tal i com és

De fomentar la cultura de la Pau

De respectar la identitat dels altres

De no posar en perill la teva salut

Declaració Universal dels Drets de l'Infant

(resumida i en llenguatge senzill)

1. Dret a la igualtat, sense distinció de raça, religió o nacionalitat.
2. Dret a una protecció especial que asseguri un creixement mental i social sa i lliure.
3. Dret a un nom i a una nacionalitat.
4. Dret a una alimentació, habitatge i atenció mèdica adequats.
5. Dret a una educació i atenció especials per als infants físicament o mentalment disminuïts.
6. Dret a comprensió i afecte per part de les famílies i de la societat.
7. Dret a l'educació gratuïta. Dret a divertir-se i a jugar.
8. Dret a atenció i ajuda preferents en cas de perill.
9. Dret a protecció contra l'abandonament i l'explotació en el treball.
10. Dret a rebre una educació que fomenti la solidaritat, l'amistat i la justícia entre tothom.

PRINCIPIS

Principi 1 L'infant gaudirà de tots els drets enunciats en aquesta Declaració. Aquests drets seran reconeguts a tots els infants sense excepció de cap mena o discriminació per motius de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o altres opinions, d'origen nacional o social, de naixença o de qualsevol altra situació, ja sigui del mateix infant o de la seva família.

Principi 2 L'infant gaudirà d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, moralment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, així com en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atènyer-se serà d'interès superior de l'Infant.

Principi 3 L'infant té dret, des de la seva naixença, a un nom i a una nacionalitat.

Principi 4 L'infant ha de gaudir dels beneficis de la seguretat social. Tindrà dret a créixer i a desenvolupar-se en bona salut; i amb aquest fi caldrà proporcionar-li, tant a ell com a la mare, atencions especials, tant prenats com post nats. L'infant tindrà dret a disposar d'alimentació, habitatge, esbarjo i serveis mèdics adequats.

Principi 5 L'infant impedit físicament o mentalment, o que pateixi d'algun impediment social, ha de rebre el tractament, l'educació i les atencions necessàries que reclama la seva particular situació.

Principi 6 L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat dels seus pares i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'Infant de tendra edat no serà separat de la seva mare. La societat i les autoritats públiques tindran una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans adequats de subsistència. Per al manteniment dels fills de famílies nombroses, convé concedir subsidis estatals o d'altra mena.

Principi 7 L'infant té dret a rebre educació, que serà gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li donarà una educació que afavoreixi la seva cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de responsabilitat moral i social, i esdevenir un membre útil de la societat. L'interès superior de l'Infant serà el principi que guiarà aquells qui tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans de tot als seus pares. L'infant gaudirà plenament de jocs i esbarjos, els quals hauran d'estar orientats a les finalitats perseguides per l'educació; la societat i les autoritats públiques s'esforçaran a promoure la satisfacció d'aquest dret.

Principi 8 L'infant ha de figurar entre els primers a rebre, en tota circumstància, protecció i socors.

Principi 9 L'infant ha de ser protegit contra totes les formes de negligència, crueltat i explotació. No serà objecte de cap mena de tràfic. No s'haurà de consentir que l'Infant treballi abans d'una edat mínima adequada; en cap cas no se l'ocuparà ni se li permetrà que s'ocupi en qualsevol tasca o feina que perjudiqui la seva salut, o que en dificulti el seu desenvolupament físic, mental o moral.

Principi 10 L'infant ha de ser protegit contra les pràctiques que puguin fomentar la discriminació racial, religiosa o de qualsevol altra mena. Ha de ser educat en un esperit de comprensió, tolerància, amicitat entre els pobles, pau i fraternitat universal, i amb plena consciència que ha de consagrar les seves aptituds i energies al servei dels seus semblants